

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

VERITAS

ԵՐՐՈՐԴ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆ
ԶԱԼՑԲՈՒՐԳՅԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԻ

ՃՇՀԱՀ ՎԵՐԻՏԱՍ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԹԻՍ
ԶԵԿՈՒՑՈՂ՝ Գ. ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

TEMPUS VERITAS PROJECT

VERITAS–ը (Զալցբուրգյան սկզբունքներին համապատասխան հետբուհական կրթության կառուցվածքային զարգացում) եռամյա ազգային ծրագիր է, որն իրականացվում է առաջնահերթության սկզբունքով կառավարման բարեփոխումների, EACEA N° 35/2012-ի, առաջարկների 6-րդ մրցույթի և կառուցվածքային միջոցառումների գործողությանը համաձայն:

Ծրագրի նպատակն է բարելավել հետբուհական կրթությունը Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում Եվրոպական Ռակավորումների շրջանակի և Զալցբուրգյան սկզբունքների դասավորվածության միջոցով:

Բացի բարեփոխումների համար հիմք ծառայելուց զալցբուրգյան սկզբունքների սահմանման նպատակն էր միմյանց կապակցել Եվրոպական հետազոտական ոլորտը և Եվրոպական բարձրագույն կրթության ոլորտը (the European Research Area and the European Higher Education Area): Զալցբուրգյան սկզբունքները վերաբերում են հսկայական կարևորության կետերին և «այդ կետերը վերհանում են հիմնական մարտահրավերները, որոնք պետք է հաղթահարել ապագա հանձնարարականների շուրջ փոխհամաձայնության ձգտելիս»:

TEMPUS VERITAS PROJECT

Հատուկ նպատակներն են`

- Հետազոտության բնագավառում մարդկային ներուժի ամրապնդումը, զարգացման, ինտեգրման և արդյունավետ **հետբուհական կրթության** կառավարումը Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում որակի հետազոտողների արդյունավետ կառավարման միջոցով:
- ՀՈԱՇ ուսումնական ծրագրերում միջազգային ճանաչման 3-րդ մակարդակի խթանումը շնորհիվող չափանիշների մշակման և ընդունման միջոցով, որոնք հավասար են Չալցբուրգի սկզբունքներին և համեմատության մեջ են միջազգային սկզբունքների հետ:
- Զարգացնել համակարգի որակի գնահատումը և վերահսկումը գիտական հետազոտության մեջ` կառուցելով և ամրապնդելով համակարգերի համապատասխան պարամետրերի շարունակական հետևումը:
- Խթանել և ամրապնդել գիտության և հետազոտությունների ինտեգրումը համալսարաններում,որի միջոցով բուհական կառույցների հիմնումը / վերանայումը, կնպաստի գիտահետազոտական, կրթական գիտելիքների բնագավառում ցանցային, հետազոտական և ինովացիոն արդյունավետությունը, ճկունությունը:

TEMPUS VERITAS PROJECT

Կրթության էրրորդ աստիճանը հիմնելու և իրականացնելու չափորոշիչները հետևյալն են՝

- I. Ասպիրանտական կրթության հիմնական բաղադրիչն է գիտելիքի առաջընթացը գիտական նորույթ պարունակող/նորարարական հետազոտության միջոցով:
- II. Ներառումը համալսարանական ուսումնական ծրագրերում և քաղաքականություններում
- III. Բազմազանության կարևորությունը
- IV. Ասպիրանտները՝ որպես սկսնակ հետազոտողներ
- V. Ղեկավարման և գնահատման կարևոր դերը
- VI. Ասպիրանտների բավարար քանակի ձևավորում
- VII. Տնողություն
- VIII. Նորարարական կառույցների խրախուսում
- IX. Շարժունակության խթանում
- X. Համապատասխան ֆինանսավորման ապահովում

TEMPUS VERITAS PROJECT

1. *Ասպիրանտական կրթության հիմնական բաղադրիչը գիտական նորույթ պարունակող (այսուհետ նորարարական) հետազոտության միջոցով գիտելիքի զարգացումն է: Միննույն ժամանակ ակնկալվում է, որ ասպիրանտական ուսուցումը գնալով ավելի շատ բավարարի աշխատաշուկայի կարիքները, որը համալսարանական գիտական շրջանակից ավելի լայն է:*
- **Գիտելիք և ոլորտի իմացություն:** Իրենց ուսումնասիրության ոլորտի համակարգված իմացություն և այդ ոլորտի հետ կապված հետազոտության մեթոդների տիրապետում:
 - **Գիտելիքի և ոլորտի իմացության կիրառում:** Ակադեմիական ազնվությամբ հետազոտության հիմնական գործընթացը սկսելու, նախագծելու, իրականացնելու և հարմարեցնելու ունակությունը, [հետազոտություն, որը] ընդլայնել է գիտելիքների սահմանները՝ ձևավորելով հետազոտությունների մի մեծ շարք, որն արժանի է տպագրվել ազգային կամ միջազգային գրախոսվող հրատարակություններում:
 - **Դատողություններ անելու կարողություն՝** նոր ու բարդ գաղափարների քննադատական վերլուծության, գնահատման և համադրման միջոցով:
 - **Հաղորդակցվելու կարողություն՝** իրենց գործընկերների ավելի լայն գիտական շրջանակի, ինչպես նաև լայն հանրության հետ իրենց ոլորտին վերաբերող հարցերի շուրջ:
 - **Սովորելու հմտություններ՝** (ակադեմիական և մասնագիտական համատեքստում) տեխնոլոգիական, սոցիալական կամ մշակութային զարգացման ունակություն:

TEMPUS VERITAS PROJECT

II. *Որպես կրթական հաստատություններ՝ համալսարանները պետք է ստանձնեն պատասխանատվություն՝ կազմակերպելու իրենց կողմից առաջարկվող ասպիրանտական ծրագրերը և հետազոտական ուսուցումն այնպես, որ դրանք համապատասխանեն նոր մարտահրավերներին և ապահովեն մասնագիտական կարիերայի զարգացման հնարավորություններ:*

- Միջավայր
- Կանոնադրություն
- Հավաքագրում և ընդունելություն
- Կրեդիտներ
- Գնահատում
- Կարիերայի զարգացում

TEMPUS VERITAS PROJECT

III. Բազմազանության կարևորությունը:

- Համատեղ ասպիրանտական ծրագրեր
- Միջգիտակարգային ասպիրանտական ծրագրեր

TEMPUS VERITAS PROJECT

IV. Ասպիրանտները որպես սկսնակ հետազոտողներ: *Գրեթե բոլոր եվրոպական երկրներում ամենաշատ քննարկվող խնդիրներից մեկն այն է, որ ասպիրանտական կրթությունը և ուսուցումը պետք է համապատասխանեն աշխատաշուկայի պահանջներին, որն ակադեմիական շրջանակից ավելի լայն է: (EUA 2005).*

- Հետազոտության միջոցով ուսուցում: Ներդրում նոր գիտելիքի ստեղծմանը
- Մասնագիտության ճանաչում և կարիերայի զարգացում

TEMPUS VERITAS PROJECT

V. *Գիտական ղեկավարման և գնահատման կարևոր դերը (առանձին սուսպիանտների, աշխատանքի ղեկավարման և գնահատման հարցերի համակարգման առումով) պետք է հիմնված լինի սուսպիանտների, ղեկավարների և հաստատության (եթե անհրաժեշտ է նաև այլ գործընկերների) միջև համատեղ պարտավորությունների մասին թափանցիկ պայմանագրի վրա:*

- **Սուսպիանտի առաջընթացի գործընթացի վերահսկողություն**
- **Ղեկավարի դերը**
- **Վերջին քայլերը**
- **Սուսպիանտական ծրագրերի գնահատումը**

TEMPUS VERITAS PROJECT

VI. Ասպիրանտների բավարար քանակի ձևավորում՝ պահպանելով ասպիրանտուրայի ընթունելության գործընթացում գերազանցության չափանիշը. հավասարակիցների (հետազոտական համանման հետաքրքրությունների շրջանակ ունեցող) մեծ խմբերի ձևավորում չափազանց մրցակցային ընտրության գործընթացում:

- Մրցակցային ասպիրանտուրայի հիմնում
- Ասպիրանտական ծրագրի հատուկ նպատակները
- Ասպիրանտների բավարար քանակի ձևավորում
- Բավարար քանակով հավասարակիցների խմբերի (**peer groups**) առավելությունը

TEMPUS VERITAS PROJECT

VII. Ասպիրանտական կրթության տևողությունը:

- Ուսումնառության ժամանակահատվածը սկզբից մինչև գիտական աստիճան ստանալը
- Աշխատանքն ավարտելու արագությունը
- Ասպիրանտ-հետազոտողների աշխատանքային զբաղվածության խնդիրը

TEMPUS VERITAS PROJECT

VIII. Նորարարական կառույցների խրախուսում՝ համապատասխանելու միջգիտակարգային ուսուցման և փոխանցելի հմտությունների զարգացման մարտահրավերներին:

- Կարողություն

TEMPUS VERITAS PROJECT

IX. Շարժունակության իրթանում

- Վիրտուալ շարժունակություն
- Գիտաժողովներ
- Ասպիրանտական դասընթացներ այլ համալսարաններում
- Ավելի երկարաժամկետ ուսումնական այցելություններ այլ համալսարաններ

TEMPUS VERITAS PROJECT

X. Համապատասխան ֆինանսավորման ապահովում

○ Ասպիրանտների ներգրավածության տեսակները

- Ասպիրանտ առանց ֆինանսավորման
- Կրթաթոշակ ստացող ասպիրանտ
- Համալսարանում աշխատանքի ընդունված ուսանողներ, ովքեր վարձատրվում են **համալսարանի** ֆինանսական միջոցներով
- Ասպիրանտը դիմում է ֆինանսավորման համար
- Կայացած հետազոտողներ /պրոֆեսորներ, դոցենտներ, և այլն/ դիմում են ֆինանսավորման համար՝ աշխատանքի ընդունելու ասպիրանտների:

○ Ֆինանսավորում

Շնորհակալություն

